

Περιεχόμενα

Πρόλογος για την ελληνική έκδοση	xiii
Πρόλογος/Ευχαριστίες	xvii
ΜΕΡΟΣ Α ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1 Εισαγωγή	3
1.1 Τι είναι Ποιότητα Ζωής (ΠΖ);.....	3
1.2 Ιστορική αναδρομή	6
1.3 Γιατί αξιολογείται η ΠΖ;	10
1.4 Με ποιές κλινικές δοκιμές πρέπει να αξιολογείται η ΠΖ;	20
1.5 Πώς αξιολογείται η ΠΖ;	21
1.6 Εργαλεία	23
1.7 Συμπεράσματα	39
2 Αρχές των κλιμάκων μέτρησης	40
2.1 Εισαγωγή	40
2.2 Κλίμακες και ερωτήματα	41
2.3 Έννοιες και λανθάνουσες μεταβλητές	42
2.4 Ενδεικτικές μεταβλητές και αιτιατικές μεταβλητές	43
2.5 Μεμονωμένες γενικές ερωτήσεις σε σύγκριση με ερωτηματολόγια πολλαπλών ερωτημάτων	46
2.6 Κλίμακες μεμονωμένων ερωτημάτων σε σύγκριση με κλίμακες πολλαπλών ερωτημάτων	48
2.7 Ψυχομετρία και θεωρία απάντησης ερωτημάτων	52
2.8 Οι ψυχομετρικές σε σύγκριση με τις κλινιμετρικές κλίμακες	56
2.9 Ικανά και αναγκαία αίτια	57
2.10 Εργαλεία διαφοροποίησης, αξιολόγησης και πρόγνωσης	58
2.11 Μετρώντας την ΠΖ: ενδεικτικά ή αιτιακά ερωτήματα	59
2.12 Συμπεράσματα	61

ΜΕΡΟΣ Β ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	63
3 Βαθμολογίες και μετρήσεις: εγκυρότητα, αξιοπιστία και ευαισθησία	65
3.1 Εισαγωγή	65
3.2 Εγκυρότητα περιεχομένου	67
3.3 Εγκυρότητα κριτηρίου	70
3.4 Εγκυρότητα δομής	72
3.5 Αξιοπιστία	81
3.6 Ευαισθησία και ανταποκρισιμότητα	93
3.7 Συμπεράσματα	101
4 Κλίμακες πολλαπλών ερωτημάτων	102
4.1 Εισαγωγή	102
4.2 Έλεγχος σημαντικότητας	103
4.3 Συσχετίσεις	105
4.4 Εγκυρότητα δομής	111
4.5 Το α του Cronbach και η εσωτερική συνέπεια	119
4.6 Επιπτώσεις των αιτιακών ερωτημάτων	123
4.7 Συμπεράσματα	125
5 Παραγοντική ανάλυση	127
5.1 Εισαγωγή	127
5.2 Τύποι συσχετίσεων	128
5.3 Διαγράμματα διαδρομών	130
5.4 Παραγοντική ανάλυση	131
5.5 Παραγοντική ανάλυση του ερωτηματολογίου HADS	133
5.6 Εφαρμογές της παραγοντικής ανάλυσης	138
5.7 Εφαρμογή της παραγοντικής ανάλυσης: επιλογές και αποφάσεις	141
5.8 Παραδοχές της παραγοντικής ανάλυσης	149
5.9 Παραγοντική ανάλυση στη έρευνα της ΠΖ	153
5.10 Αιτιακά μοντέλα	156
5.11 Συμπεράσματα	160
5.12 Περαιτέρω μελέτη	161
6 Θεωρία απαντήσεων ερωτημάτων και λειτουργία διαφορετικών ερωτημάτων	162
6.1 Εισαγωγή	162
6.2 Χαρακτηριστικές καμπύλες ερωτημάτων	164
6.3 Λογιστικά μοντέλα	167
6.4 Η προσαρμογή των μοντέλων IRT: χρήσιμες οδηγίες	174
6.5 Σχεδιασμός δοκιμασιών	175
6.6 Η IRT σε σύγκριση με τις παραδοσιακές και τις τύπου Guttman κλίμακες	176
6.7 Άλλα μοντέλα λανθάνοντων χαρακτηριστικών	178
6.8 Διαφορική λειτουργικότητα ερωτημάτων	178
6.9 Έλεγχοι προσαρμοστικότητας	184
6.10 Συμπεράσματα	186

7	Ανάπτυξη και βαθμολογία ερωτηματολογίων	188
7.1	Εισαγωγή	188
7.2	Γενικά θέματα	189
7.3	Καθορισμός της ομάδας στόχου	190
7.4	Δημιουργία ερωτημάτων	190
7.5	Σχηματισμός κλιμάκων	193
7.6	Βαθμολογώντας τις κλίμακες πολλαπλών ερωτημάτων	197
7.7	Διατυπώνοντας τα ερωτήματα	200
7.8	Αρχική αξιολόγηση του ερωτηματολογίου	201
7.9	Στρατηγικές για την πιστοποίηση	204
7.10	Μετάφραση	206
7.11	Δοκιμή εφαρμογής	207
7.12	Συμπεράσματα	213
 ΜΕΡΟΣ Γ ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ		217
8	Συγκριτική ανάλυση	219
8.1	Είδη δεδομένων	219
8.2	Συγκρίνοντας δύο ομάδες	223
8.3	Προσαρμογές για συν-μεταβλητές.....	234
8.4	Ανάλυση διακύμανσης	239
8.5	Μοντέλα Απονα	245
8.6	Γραφικές παραστάσεις	247
8.7	Κύριοι στόχοι	252
8.8	Συμπεράσματα	253
9	Διερευνώντας διαχρονικά δεδομένα	254
9.1	Η περιοχή κάτω από την καμπύλη	254
9.2	Γραφικές παραστάσεις	257
9.3	Παρουσιάσεις σε μορφή πίνακα	272
9.4	Παρουσίαση	274
9.5	Συμπεράσματα	279
10	Μοντελοποίηση διαχρονικών δεδομένων	280
10.1	Προκαταρκτικά	280
10.2	Αυτο-συσχέτιση	281
10.3	Επαναλαμβανόμενες μετρήσεις	287
10.4	Άλλες καταστάσεις	305
10.5	Συμπεράσματα	307
11	Ελλιπή ή απόντα δεδομένα	309
11.1	Εισαγωγή	309
11.2	Τύποι απόντων δεδομένων	312

11.3	Γιατί έχουν σημασία τα απόντα δεδομένα;	313
11.4	Απόντα ερωτήματα	317
11.5	Μέθοδοι για τα ελλιπή ερωτήματα ενός εντύπου	320
11.6	Απόντα έντυπα	325
11.7	Μέθοδοι για τα απόντα ερωτηματολόγια	326
11.8	Σχόλια	339
11.9	Συμπεράσματα	340
12	Ποιοτικά προσαρμοσμένη επιβίωση	342
12.1	Εισαγωγή	342
12.2	Προτιμήσεις και σκοπιμότητες	343
12.3	Μετρήσεις σκοπιμότητας πολλαπλών χαρακτηριστικών	347
12.4	Εργαλεία βασισμένα στη σκοπιμότητα	348
12.5	Ποιοτικά προσαρμοσμένα έτη ζωής	349
12.6	Q-TWiST	352
12.7	Ανάλυση ευαισθησίας	358
12.8	Πρόγνωση και μεταβολή στο χρόνο	361
12.9	Ισοδύναμο ετών υγείας	364
12.10	Συμπεράσματα	365
ΜΕΡΟΣ Δ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΡΜΗΝΕΙΑ		367
13	Κλινικές δοκιμές	369
13.1	Εισαγωγή	369
13.2	Επιλογή του εργαλείου μέτρησης	371
13.3	Συμμόρφωση	373
13.4	Εφαρμογή της αξιολόγησης της ΠΖ	378
13.5	Συστάσεις για τη συγγραφή πρωτοκόλλων	381
13.6	Βασικές διαδικασίες λειτουργίας	394
13.7	Περύληψη και λίστα ελέγχου	395
14	Μέγεθος δείγματος	397
14.1	Εισαγωγή	397
14.2	Έλεγχοι σημαντικότητας, τιμές P και ισχύς	398
14.3	Εκτιμώντας το μέγεθος του δείγματος	399
14.4	Συγκρίνοντας δύο ομάδες	403
14.5	Σύγκριση με πληθυσμό αναφοράς	413
14.6	Μελέτες ισοδυναμίας	414
14.7	Επιλογή της μεθόδου του μεγέθους δείγματος	417
14.8	Πολλαπλοί στόχοι	419
14.9	Συμπεράσματα	420
15	Πρακτικά ζητήματα και θέματα αναφοράς	422
15.1	Εισαγωγή	422

15.2	Ζητήματα σχεδιασμού	423
15.3	Ανάλυση δεδομένων	425
15.4	Στοιχεία καλών γραφικών	431
15.5	Κάποια λάθη	435
15.6	Οδηγίες για την παρουσίαση	438
16	Κλινική ερμηνεία	442
16.1	Εισαγωγή	442
16.2	Στατιστική σημαντικότητα	444
16.3	Απόλυτα επίπεδα και μεταβολές στο χρόνο	445
16.4	Τιμές κατωφλίου, ποσοστά	447
16.5	Νόρμες πληθυσμών	447
16.6	Ελάχιστη κλινικά σημαντική διαφορά	458
16.7	Επίπτωση της κατάστασης της ΠΖ	461
16.8	Αλλαγές αναφορικά με γεγονότα ζωής	462
16.9	Μέγεθος επίδρασης	464
16.10	Μεγέθη επίδρασης και μετα-ανάλυσης	468
16.11	Μεταβλητότητα ασθενών	469
16.12	Απαραίτητος αριθμός για θεραπεία	471
16.13	Συμπεράσματα	474
Παράρτημα: Παραδείγματα εργαλείων		475
Γενικά εργαλεία		
E1	Sickness Impact Profile (SIP)	477
E2	Nottingham Health Profile (NHP)	479
E3	Medical Outcomes Study 36 –Item Short Form –36 (SF-36)	480
E4	EuroQoL (EQ-5D)	483
E5	Patient Generated Index (PGI)	485
Εργαλεία για συγκεκριμένες ασθένειες		
E6	European Organisation for Research and Treatment of Cancer (EORTC QLQ-C30)	486
E7	EORTC Head and Neck Module (EORTC H&N35)	488
E8	Functional Assessment of Cancer – General version (FACT-G)	490
E9	Rotterdam Symptom Checklist (RSCL)	492
E10	Quality of Life in Epilepsy (QOLIE-89)	494
E11	Pediatric Asthma Quality of Life Questionnaire (PAQLQ)	498
Εργαλεία για συγκεκριμένους τομείς		
E12	Hospital Anxiety and Depression Scale (HADS)	500
E13	Short Form McGill Pain Questionnaire (SF-MPQ)	501
E14	Multidimensional Fatigue Inventory (MFI-20)	502

Δραστηριότητες της καθημερινής ζωής και ανικανότητα

E15	Barthel Index of Disability (τροποποιημένο) (BI)	504
-----	--	-----

Στατιστικοί πίνακες 505

T1	Κανονική κατανομή	506
T2	Σημεία πιθανότητας της κανονικής κατανομής	509
T3	Κατανομή t του Student	510
T4	Η κατανομή χ^2	512
T5	Η κατανομή F	514

Βιβλιογραφία ..... 517**Ευρετήριο .....** 529